

відіграє істотну роль у міжпредметних зв'язках математики і фізики

Отже, активний пошук способів розв'язання задач – це процес творчого мислення, що є необхідною умовою творчої діяльності. Розв'язуючи нестандартні задачі, учні краще будуть розв'язувати різноманітних задач, які висуває життя, практична діяльність людини.

Систематичне застосування задач нестандартного типу посилює розвивальну функцію навчання, активізує пізнавальну діяльність учнів, збуджує інтерес школярів до предмета, чим сприяє підвищенню мотивації навчання. Творчі здібності, як і інші здібності людини, вимагають постійного тренування. Завдання вчителя – збудити здібності своїх виховувати в них сміливість думки і впевненість у тому, що вони розв'яжуть кожну задачу, у тому числі і творчого характеру.

Список використаних джерел:

1. Василевський А. Б. Обучениерешению задач по математике. – М. : Высшая.
2. Кривошия Т. І. Нестандартні задачі як засіб формування пізнавальної діяльності та творчості учнів // Математика в школах України – 2007. – № 3, 6.
3. Гуманова С. И. Поискирешениязадачи / С. И. Гуманова. – М. : Просвещение, 1969. – С. 208–211.

Анастасія Неголюк

Науковий керівник: викл. Кукуруза А. В.

РОСІЙСЬКА АНЕКСІЯ КРИМУ

Наприкінці XVIII ст. Кримське ханство стало жертвою експансії Російської імперії. Саме тоді імператриця Катерина II підписала маніфест «Про прийняття півострова Кримського, острова Тамані і всієї Кубанської сторони під Російську державу». Кримське ханство ліквідовувалось, а Крим ставав частиною Російської імперії [4].

Багато істориків минулого і сучасні у своїх працях висвітлюють історію Криму, а саме його анексію Російською імперією у 1783 р. Такими істориками є М. Аркас, В. Верига, Д. Дорошенко, В. Смолій, О. Субтельний, А. Гедьо та інші. Серед найбільш важливих опублікованих джерел стосовно цієї проблеми можна назвати чотиритомне видання документів «Приєднання Криму до Росії» під редакцією М. Дубровіна. До цієї публікації увійшли укази Катерини II відносно Кримського ханства, листування Г. Потьомкіна і П. Рум'янцева – Задунайського з посадовими особами, рапорти О.Суворова та В.Чорткова, листування представників кримського уряду з російською владою та ін.

Актуальність даної теми була і є досить великою, адже анексія передбачає собою насильницьке приєднання і те що траплялося із Кримом

на протязі його історії викликало і викликає зацікавлення у істориків і простих людей.

Об'єкт дослідження – анексія Криму у XVIII ст.

Предмет дослідження – історія і передісторія насильницького приєднання Кримського ханства до Російської імперії у XVIII ст., причини і умови в яких це все відбувалося.

Ще 1559 р. цар Іван IV направив «промишляти в Крим» восьмитисячне військо на чолі з окольничем Д. Адашевим. Загін Адашева спустився човнами по Дніпру, захопив два турецькі кораблі, висадився в Криму, і спустошив декілька поселень [4].

Через 100 років з'явився план завоювання Криму, автором якого був хорват Ю. Крижанич, який був складений для царя Олексія Михайловича. Мотивом завоювання Криму Москвою називалась помста, але це не було причиною, а приводом московської політики.

У 1686 р. за правління царівни Софії здійснено нову спробу завоювання Криму, у похід вирушило 100-тисячне військо Новгородського намісника князя Голіцина і 50-тисячний загін козаків Самойловича. Степові пожежі та нестача продовольства змусили Голіцина повернутися до Москви.

Але справжнім лихом для півострова стали російські походи 30-х рр. XVIII ст. за правління Анни Іоанівни. У 1736 р. до Криму вдерлося військо фельдмаршала графа Мініха. Розбивши поблизу Перекопа 100-тисячне військо хана Каплан-Гірея, Мініх розпочав «зачистку» Криму. Карасубазар був спалений, Гезлев (Євпаторія) зруйнований. Але найбільшого спустошення зазнала ханська столиця – Бахчисарай. Було спалено багато будинків, зокрема й будівлі Єзуїтської місії. Її багата бібліотека була почасти спалена. Згорів також ханський палац; у полум'ї пожежі загинув архів володарів Криму Гіреїв. Татарські села також винищувалися та спалювалися.

Наступного року фельдмаршал граф Лассі також здійснив рейд на Крим. Розбивши війська Манглі-Гірея, Лассі спалив чимало поселень, вцілілих після походу Мініха.

Царський уряд розумів, що остаточне приєднання Криму стане можливим лише після перемоги у війні з Туреччиною та позбавлення Криму васальної залежності від неї. А для цього необхідно залучити військо Запорізької Січі й перешкодити йому мати добросусідські стосунки з Кримським ханством [2, с. 2].

Катерина II дала завдання дипломатами переконати кримського хана, що Росія не прагне приєднати Крим, а лише хоче, щоб він став незалежною державою. Це завдання блискуче виконав губернатор Слобідської України Є.Щербинін, який вів переговори. Передовсім він спровокував виступ ногайської орди проти кримського хана 1772 р. і хан вимушений був підписати договір з Росією та проголосити Декларацією про державне відокремлення Криму від Туреччини [6, с. 236].

У 1774 р. російсько-турецька війна завершилася, і в Кючук-Кайнарджі 10 липня 1774 р. був підписаний мирний договір, згідно з яким

Кримське ханство визнавалося незалежним від Туреччини. До складу Росії увійшли територія між Бугом і Дніпром з Кінбурзькою округою, фортеці Керч і Єнікале на берегах Керченської протоки і фортеця Кінбурн на чорноморському узбережжі поблизу Очакова. Договір остаточно закріпив за Росією приазовські землі від фортеці Петровської до м. Азова [7, с. 526–528].

Крим став незалежною державою під протекторатом Росії. Відрив Кримського ханства від Туреччини не влаштував значну частину впливової кримської знаті, тисячами ниток зв'язаними з мусульманським світом. У 1775 році вона звела на ханський престол Девлет-Гірея, котрий в своїй політиці дотримувався протурецької орієнтації. Він відмовився визнати за Росією Кабарду, Керч, Єнікале, інші місцевості й повів боротьбу за їх повернення до Кримського ханства. Проти політичного курсу Девлет-Гірея виступила та кримсько-татарська знать, яку російський уряд перетягнув на свій бік різними обіцянками й подачками. Загострилася внутрішня боротьба між різними політичними силами Криму, з чого поспішила скористатись Російська держава. І в своїх діях вона не церемонилась, оскільки реальних союзників у жертви не залишилося. Туреччина відмовилася від неї, а Запорозька Січ лежала розтерзана біля ніг Катерини II. З її ліквідацією зник останній фортпост Кримського ханства на півночі, і воно було приречене на знищення [1, с. 322]

Спираючись на своїх прихильників, російський уряд у 1776 році вирядив на Кримський півострів війська, які в листопаді оволоділи Перекопом, а в лютому 1777 році увійшли до Криму й фактично усунули Девлет-Гірея від влади. Під загрозою російських багнетів диван обрав ханом прибічника Росії Шагін-Гірея. Однак виступи проти нового режиму не припинились, і в боротьбі з ними хан спирався на російські військові контингенти. Почалась етнічна чистка Криму. В 1778 році російський уряд переселив на пустинне Північне Приазов'я 32 тис. кримських греків, вірмен та представників інших народів, які виступали проти ставленика Росії [5, с. 75].

Після виведення в 1782 році російських військ з Криму патріотично настроєна татарська знать організувала змову й скинула з престолу Шагін-Гірея. Щоб вибити ґрунт з-під ніг опозиції, Катерина II в 1783 році видала указ про приєднання Криму до Російської імперії, хоч раніше й зобов'язувалася не змінювати його статусу. Указ суперечив умовам Кючук-Кайнарджийського миру і був, по суті, протизаконним актом. Спочатку Росія при підтримці частини кримсько-татарської знаті завоювала Кримському ханству незалежність, а потім відібрала її і звела Крим до стану звичайної окраїни імперії. Повторилась історія з різними українськими регіонами [1, с. 322].

Список використаних джерел:

1. Борисенко В. Й. Курс української історії. – К., 1996. – с.322–324
2. Брицький П. Україна та Крим: зв'язок в контексті історичних подій // Буковинський вісник державної служби та місцевого самоврядування.

- 13 грудня 2016. – Режим доступу : <http://buk-visnyk.cv.ua/naukova-dumka/768/>
3. Верига Василь. Нариси з історії України (кінець XVIII – початок XX ст. – Львів, 1996. – с.236–238.
 4. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
 5. Гедьо А.Б. Переселення греків з Криму до Приазов'я у 1778 р. // УІЖ. – 2001. – № 1. – с. 73–84. – Режим доступу : <http://history.org.ua/JournALL/journal/2001/1/7.pdf>
 6. Історія України від найдавніших часів і до XXI : Л.І.Кормич, В. В. Багацький. – К. : Алерта, 2004. – Режим доступу : <http://histua.com/knigi/istoriya-ukraini-vid-najdavnishih-chasiv/zanepad-krimskogo-xanstva-i-zavoyuvannya-jogo-rosiyeu>
 7. Кючук – Кайнарджийский мир 1774 г. // Хрестоматия по истории СССР XVIII в. – М.,1963. – с.526–528.

Ганна Носач

Науковий керівник: к. біол. н., доц. Голуб Н. П.

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗНАТЬ ПРО ЖИВУ ПРИРОДУ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ПОРУШЕННЯМИ

У сучасних умовах реформування національної освіти важливого значення набувають методи удосконалення спеціальної освіти та підвищення якості підготовки учнів до життя. Важливе місце у такій підготовці відводиться освітній галузі «Природознавство», оскільки вивчення природознавства передбачає забезпечення якісного засвоєння учнями навчального матеріалу з метою практичної реалізації цих знань, закладає основи формування наукового світогляду, розвитку пізнавальних інтересів, екологічної свідомості та культури.

Одним із пріоритетних напрямів підвищення ефективності навчання природознавству є формування природничих уявлень та понять про живу природу у дітей молодшого шкільного віку з мовленнєвими порушеннями. Для розкриття ролі людини у пізнанні світу природи доцільно посилити практичний характер змісту природознавства, а саме його гуманістичну спрямованість.

Природничі знання тісно пов'язані з усіма видами людської діяльності, тому їх потрібно розглядати як одну з найважливіших складових частин спеціальної освіти, без якої неможливий повноцінний розвиток дітей молодшого шкільного віку в соціумі.

Незважаючи на багатоплановість досліджень, спеціальних праць, предметом вивчення яких було б формування природничих понять в учнів початкових класів із тяжкими мовленнєвими порушеннями, враховуючи